

En sammanfattning av
Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016
Västernorrlands län

PROGNOS FÖR ARBETSMARKNADEN 2017

Sammanfattning

Den globala ekonomin börjar tappa fart och världshandel minskar. Resultatet av valet i USA har bidragit till en mer osäker omvärld och uttalanden om omfattande tullar skapar stor oro i världshandeln. I Euroområdet fortsätter tillväxten att vara låg.

Sveriges arbetsmarknad är fortsatt stark i jämförelse med övriga Europa. Vi har en högre ekonomisk tillväxt jämfört med euro-området och har en av världens starkaste arbetsmarknader. Vi har i Sverige haft en god inkomstutveckling under lång tid vilket lett till en ökad privat konsumtion. Detta har i sin tur till stor del motverkat den låga exportefterfrågan. Dock kommer den starka BNP-utvecklingen i Sverige bromsa in på en hög nivå under senare delen av 2016.

Tillväxten i Sverige har smittat av sig på länet. Däremot finns det stora skillnader inom länet. I Sundsvallsregionen, där byggandet och inslaget av privata tjänster är stort, har man generellt en starkare konjunktur än Örnsköldsvik där exportindustrin har en viktigare roll i konjunkturen och för sysselsättningen.

Sysselsättningen ökar något....

Medan sysselsättningen i riket totalt har återhämtat sig sedan finans- och skuldskrisen, är utvecklingen svagare i Västernorrland och dess grannlän. Sysselsättningen är fortfarande lägre än 2008 i såväl Västernorrland som Jämtland och Gävleborgs län. Det ökade bostadsbyggandet tillsammans med fortsatt stark såväl offentlig som privat konsumtion beräknas medföra en ökad sysselsättning i länet 2017.

Sammantaget bedöms sysselsättningen i länet öka med 200 fram till fjärde kvartalet 2017.

....men arbetslösheten ökar under 2017

Arbetslösheten i Västernorrlands län är märkbart högre än riksgenomsnittet. Sedan senaste finanskrisen 2008/2009 har den relativa arbetslösheten i länet minskat med cirka 2 procentenheter, från 11 procent till 9 procent. Antalet arbetslösa i länet har sedan senaste toppnoteringen i början av 2010 minskat med cirka 2 700 personer, från omkring 13 800 till 11 100.

Under 2015 avtog minskningstakten. Under 2016 bedöms minskningen att fortsätta. Däremot bedöms för sista kvartalet 2017 att arbetslösheten kommer att öka med 200 personer.

Det finns stora skillnader i arbetslöshet mellan olika grupper. I länet har kvinnor en lägre arbetslöshetsnivå jämfört med män. En förklaring till den lägre arbetslösheten är att fler kvinnor generellt jobbar inom mindre konjunktur känsliga och sysselsättningsintensiva branscher. Inom länet finns det även stora skillnader mellan olika kommuner. Kommuner med mindre spridning av de sysselsatta i olika branscher har generellt större skillnad mellan kvinnor och män. En likartad bild finns även att hitta vid en analys av ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten bland utrikes födda.

...och utmaningar finns

Kompetenskraven ökar och vissa grupper på arbetsmarknaden hamnar allt längre ifrån arbets-givarnas krav.

Arbetsförmedlingen har identifierat de grupper som har svårare att hitta arbete och riskerar att hamna i långa tider av arbetslöshet:

- ✓ utomeuropeiskt födda personer
- ✓ personer med högst förgymnasial utbildning
- ✓ personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- ✓ arbetslösa personer i åldrarna 55-64 år

I oktober 2016 bestod arbetslösheten i Västernorrlands län till mer än två tredjedelar av personer som tillhör minst en av dessa grupper. Det är en viktig uppgift att stärka och stötta dessa personer på arbetsmarknaden för att öka deras konkurrenskraft och chans till ett arbete. Personer med färsk kunskap från arbetslivet konkurrerar med personer som står längre från arbetsmarknaden. Då är det viktigt att de arbetsmarknadspolitiska insatserna används fullt ut för att ge personer i utsatta grupper möjlighet att komma ut i arbete.

Av de ovanstående 70 procent består över hälften av utomeuropeiska födda. Den höga arbetslösheten bland utrikes födda personer är ett samhällsproblem som kräver samverkan av flera aktörer på arbetsmarknaden, inte minst Arbetsförmedlingen, kommuner, näringsliv och andra myndigheter. Vår framtida försörjningsbörda, liksom vår framtida kompetensförsörjning, kommer i ökad utsträckning att falla på utrikes födda personer i yrkesverksamma åldrar. Om en tredjedel av dessa inte kommer in på arbetsmarknaden ser länets framtid betydligt dystrare ut. Bland inrikes födda med gymnasialutbildning är arbetslösheten på 5,6 procent och har du dessutom en eftergymnasial är arbetslösheten nere på 2,4 procent. Urvalet av kompetens i denna grupp är ytterst begränsad. Detta belyser åter vikten av att utnyttja den resterande arbetskraften att fylla de arbetskraftsbrister som finns på marknaden. Vi måste satsa på denna grupp och inse att det kommer att ta tid och pengar. Det är viktigt att poängtera att arbetskraften som den sett ut tidigare kommer inte att se likadan ut i framtiden. För att få den personal som behövs och även växa måste arbetsgivarna inse att arbetskraften är förändrad och kommer att fortsätta förändras.

Fakta om prognosen

Arbetsmarknadsutsikterna för Västernorrlands län är en del av Arbetsförmedlingens prognosarbete.

På vår webbplats arbetsformedlingen.se/prognoser kan du läsa mer om vårt prognosarbete. Där hittar du även arbetsmarknadsutsikter för alla län och för landet som helhet.

Om du är intresserad av mer information om framtidsutsikterna för ett speciellt yrke rekommenderar vi vår webbapplikation *Yrkeskompassen*. Se arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen. Där beskriver vi jobbmöjligheterna det närmaste året för nära 200 yrken. Dessa yrken täcker tillsammans cirka 80 procent av arbetsmarknaden. För drygt hälften av yrkena bedöms även jobbmöjligheterna under de närmaste fem och tio åren.

I rapporten *Var finns jobben?* presenteras en sammanfattning av yrkesprognoserna per yrkesområde på riksnivå. I broschyren *Jobbmöjligheter*, som publiceras länsvis, presenteras yrkesprognoser på regional nivå.

Nästa arbetsmarknadsprognos presenterar vi i juni 2017.